

Akdeniz Üniversitesinde İslamofobi Paneli

Uzmanlar, Dünyada her yedi kişiden birinin göçmen olduğu günümüzde göçmen karşıtı hareketlerin islamofobiye dönüşme tehlikesine işaret ediyor ve birçok ülkeyi bu konuda tedbir almaya çağırıyor

Akdeniz Üniversitesi'nin düzenlediği "Küreselleşme, Uluslararası Göç ve İslamofobi" konulu panel, Avrupa'daki İslam karşıtı hareketleri masaya yatırdı. Üniversite öğrencisi gençler, öğretim elemanları ve Antalyalı diğer katılımcıların hazır bulunduğu toplantıyı yaklaşık 150 katılımcı izledi. Avrupa Toplumlarının son 30 yılda "daha az, daha yaşlı ve daha renkli" olmaya başladığını tespit eden oturum başkanı ve Akdeniz Üniversitesi AB Araştırma ve Uygulama Merkezi (AKVAM) Müdürü Prof. Dr. Erol Esen, Avrupa'nın bugünkü refah düzeyini sürdürebilmesi için özellikle farklı ülkelere, kültürlere ve dinlere mensup göçmenlerle birlikte ve barış içinde yaşamayı başarması gerektiğini vurgulayarak toplantıyı açtı. AKVAM ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nin (İİBF) 21 Nisan Salı günü ortaklaşa düzenlediği panele, Almanya'dan Landshut Üniversitesi Sosyal Hizmet Fakültesi öğretim üyeleri Prof. Dr. Mihri Özdoğan ve Prof. Dr. Christoph Fedke, merkezi Berlin'de olan Almanya Türk Toplumunu Eş Başkanı Safer Çınar, ve Almanya'da orta ve yüksek öğrenimini tamamlayıp İngiltere'de göçmen gençlerin kimlik ve entegrasyon sorunları üzerine doktorasını yapmış Yrd. Doç. Dr. Ülkü Güney konuşmacı olarak katıldı.

"Aslında İslamofobi'nin Müslümanlarla ilgisi yoktur" diyerek sözlerine başlayan Prof. Özdoğan, halen Almanya Federal Araştırma ve Eğitim Bakanlığı'nın desteklediği ve kendisinin yürüttüğü "İslamofobiye karşı önlemler" geliştirmeye yönelik bir proje çerçevesinde önemli değerlendirmelerde bulundu. 2014 yılında yapılan araştırmalara göre göçmenlerin yoğun yaşadığı hemen tüm Avrupa Birliği ülkelerinde rastlanan İslam karşıtlığının, yabancı karşıtlığı ile başlayan ve çoğunluk toplumunun dışında kalan etnik ve kültürel grupları dışlayan tutumla ilişkili olduğu görülmektedir. 1950li yılların ortalarından itibaren Batı Avrupa ülkelerine doğru başlayan işgücü göçü ile birlikte önce İtalyan karşıtlığı, sonra Türk ve daha sonra Arap karşıtlığı olarak kendini gösteren yabancı unsurları reddeden tutumlar, zamanla İslam karşıtlığına dönüşmüştür. Prof. Özdoğan'a göre Avrupa'daki İslamofobi hareketleri Amerika Birleşik Devletleri'nden farklı olarak 11 Eylül ile değil daha sonra ortaya çıkmıştır. Avrupa'da bu konuda en belirleyici olay, 2005 yılında bir saldırıya uğrayarak hayatını kaybeden Yönetmen Theo Van Gogh ile başlamaktadır.

Yrd. Doç. Dr. Ülkü Güney'e göre, Türkiye'den ve Kuzey Afrika ülkelerinden gelen ailelerin ikinci hatta üçüncü kuşak çocukları olan gençlerin 1990lı yıllardan itibaren giderek Müslüman kimliklerini önemsemeye başlamaları, İslam'ı bu ülkelerde daha görünür kılmaya başlamıştır. Oysa Yrd. Doç. Dr. Güney'e göre kendi farklı kimlikleri ile yaşadıkları ülke toplumlarında kendilerine bir yer bulamayan gençlerin bu çabası, yaşadıkları toplumdaki dışlanmışlığı yenmek ve kendine bir sosyal yer edinme hedefinden başka bir şey değildir. Yine yasal yollarla birçok Avrupa ülkesinde var olan anayasal haklarını elde ederek kültürel ve dini özgürlüklerinin birçoğuna kavuşan göçmen gruplarına karşı, önceleri yabancı karşıtı bir tutum içerisinde olan çevreleri harekete geçirmiş ve tartışmaları dinler arası farklılıklara kaydırmıştır. Prof. Dr. Christoph Fedke'nin tespiti tam da burada konuya açıklık getirmektedir: yabancı düşmanı, antisemitist veya neo nazi olarak anılan ırkçı grupların Müslümanları giderek bir tehdit unsuru olarak göstermeye başlayarak bu yolla hem Müslüman göçmenlerin daha fazla dışlanmalarını sağlamaya çalışmışlar, hem de kendi ırkçı ve İslamofobik tutumlarına yeni bir gerekçe oluşturmuşlardır.

Öte yandan iyi eğitimli göçmen gençlerin bir kısmı yaşadıkları Avrupa ülkelerini terk ediyor. Almanya Türk Toplumu Başkanı Safer Çınar'a göre, iyi eğitimli, yüksek öğrenim görmüş ve istihdam olanakları iyi olan Türk kökenli gençlerin yaklaşık yüzde 25'i Almanya'dan ayrılarak başka ülkelere gitmekte. Hatta bunların büyük bir kısmının Türkiye'ye geldiği görülüyor.

Panelde katılan uzmanlara göre islamofobi sorununun bir Avrupa çözümü yok. Prof. Özdoğan AB ülkelerinin kendi çabaları ve üye ülke düzeyinde alacakları önlemlerle ancak bu olguya karşı mücadele edebileceklerini söylüyor. Sonuçta Müslümanlar, Hıristyanlardan sonra Avrupa'da en büyük din grubu ve herhangi bir din ayrımı gözetmeksizin göçmenler birçok Avrupa ülke ekonomisinin ve kültürünün artık ayrılmaz bir parçası konumundadırlar. Bütünleşen Avrupa'da azınlıkları toplumdaki dışlamak yerine dahil etmek, onların bir tehdit unsuru olarak değil bir zenginlik olarak algılanmasını sağlamaktır. Bunun için her Avrupa ülkesinin önceliği, ivedilikle bu hedeflere uygun yeni politikalar ve uygulamalar geliştirmek olmalıdır. Katılımcı gençlerin büyük bir ilgiyle tartıştığı panelin sonunda sözü alan AKVAM Müdürü Prof. Esen'e göre sonuçta, Avrupa Birliği ile uzun vadede gerçekleşmesi hedeflenen çok kültürlü ve çok renkli, insan haklarına saygılı, hukukun üstün olduğu bir Avrupa Bütünleşmesi değil, aynı zamanda bir medeniyetler buluşmasıdır da. Panel sonrası AKVAM ve İİBF'nin ikram ettiği çay ve pasta eşliğinde gençler panelist uzmanlarla uzun uzun sohbet ettiler.